

Formanden orienterer

Indhold

1. Sostrup lukker
2. Bispedømmets økonomi
3. Stenosgadekomplekset

1. Sostrup lukker

Den 4. juli udsendte bispekontoret følgende meddelelse:

Det meddeles herved, at cistercienserindeklostret Maria Hjerte Abbedi, Gjerrild ved Grenå, står foran at skulle lukkes og søstrene forlade landet. De enkelte søstre vil i forbindelse hermed blive løst fra deres tilhørsforhold til Maria Hjerte Abbedi og dermed også til cistercienserordenen som sådan. Denne proces er endnu ikke afsluttet.

Kongregationen for Det gudviede Liv i Rom har efter en apostolisk visitats tidligere suspenderet Moder Theresa Brenninkmeijer som leder af klostret og udnævnt generalabbeden for cistercienserordenen, Mauro Giuseppe Lepori, til pavelig kommissær for klostret, dvs. til midlertidig leder af klostret. Suspensionen er blevet prøvet ved forskellige retsinstanser i Rom, som alle har givet kongregationen medhold. (Nyt fra Bispedømmet 4. juli 2013, også gengivet i Kristeligt Dagblad 9. juli 2013)

At der var noget galt i klostret, blev offentligheden opmærksom på, da den tidligere ordenssøster Helene Hægglund i 2009 udgav bogen "Nonne - tur retur". Ingen lagde dog rigtig mærke til bogen på det tidspunkt og i katolske kredse fejede man den til side som det rene "pigefnidder" (Jesper Fich, Erling Tiedemann).

Men da biskop Kozon i marts 2010 temmelig uheldigt udtalte, at han ikke ville politianmelde en præst, hvis han fik kendskab til, at vedkommende havde misbrugt et barn seksuelt, og at han ikke ville undersøge, om der havde været misbrugssager i Danmark, begyndte pressen som bekendt at kigge den katolske kirke efter i sømmene. I den forbindelse fik journalisterne så øje på Hægglunds bog med beretningen om en dement nonnes død i 1993. Det var sket under omstændigheder, som kunne betragtes som uagtsomt manddrab, begået af abbedissen.

Biskop Kozon havde kendt til de kritisable forhold i klostret i flere år, for han modtog et 11 sider langt brev om klostret fra Hægglund i september 2001. Hun havde på det tidspunkt forladt klostret og søgt sjælefred hos karmeliterinderne i Sverige. I sit brev skildrede Hægglund en abbedisse, som bevidst tilsidesatte ordrens konstitutioner, og som styrede klostret efter forgodtbefindende. Ingen turde sige hende imod, for så udsatte de sig for hendes voldsomme raserianfald. Men "der forekom også grovere magtmisbrug, som ville være strafbare, hvis de kom de civile myndigheder for øre." Som eksempler herpå nævnte Hægglund den demente nonnes død i 1993 samt den gentagne mishandling af ældre og psykisk syge søstre. Desuden gjorde abbedissen alt, hvad hun kunne, for at snyde og bedrage offentlige myndigheder.

*"Hun snød, hvor hun kunne og benyttede alle smuthuller - f.eks. blev alle indkøb til kirken opgivet som momsfri, fordi kirken 'var en del af kursusvirksomheden'. Hun vidste godt, at hendes smuthuller ikke ville blive godkendt af myndighederne, derfor lagde hun talrige hindringer i vejen, når de kom for at kontrollere fra Told*SKAT. Derved veg hun ikke tilbage for at benytte sig af sin personlige charme, spille naiv, foregive langsomhed i at finde de rigtige papirer eller fordele dem ud over hele huset så det tog lang tid at finde dem."*

"Moder Theresa sagde engang til mig, at lovgivningen er lagt sådan, at der findes 'lovlige ulovligheder', dvs. at lovgiverne selv har lagt smuthullerne, og det bare var de dumme, der ikke benyttede sig af dem."

*"Kort før min afrejse stod jeg for korrespondancen i et sådant anliggende. Vi havde netop købt en minibus, hvor vi var sluppet for vægtafgiften, fordi den også var beregnet til handicapkørsel for de ældre søstre i kørestol (uagtet at det kun var Sr. ---, der brugte kørestol, - og hun var aldrig med os andre ude og køre). Moder Theresa ville nu have en til af samme slags til Redemptoris Mater i København [altså til neokatekumenatet, KRJ's tilføjelse], da de ikke havde råd til at betale vægtafgiften. Det var meningen, at den skulle købes for deres penge, men stå i vores navn og blot være 'udlånt på livstid' til dem. Hun skrev til Told*SKAT og fremførte vores behov for endnu en bus, da vi havde flere kørestolsafhængige søstre og der ikke var plads til både dem og os andre i en enkelt bus. Hun gav en rørende beskrivelse af den osteoporoseramte Sr. ---'s behov for sikker transport (ved uhensigtsmæssig offentlig kørsel til behandling havde hun allerede haft flere ryghvirvelsammenfald, hvorfor vi nu selv måtte køre hende - hvilket aldrig er sket!) samt om nødvendigheden af at alle skal kunne være med på en gang."*

Resultatet var at hun fik bevilget endnu en bus - med den klausul, at den kun måtte bruges, når der var en handicappet søster med.

Pga. min afrejse ved jeg ikke, om bussen virkelig blev købt. Jeg ved kun, at --- hele tiden havde sagt, at han ikke ville være med, hvis det var uærligt, og at Moder Theresa (...) forsikrede ham om, at det var fulgt lovligt."

Altså ikke kun en magtskyg, enerådig og dominerende abbedisse, der indoktrinerer og hersker over sine undergivne søstre på den mest manipulerende og nedgørende måde med et dødsfald til følge, men også en abbedisse, der systematisk forsøger at snyde og bedrage skattevæsenet.

Hvad gjorde biskop Kozon, da han læste dette brev? Nu er klostret kirkeretsligt exempt, dvs. ikke underlagt hans myndighed i dets indre og indadvendte aktiviteter, så det var begrænset, hvad han kunne gøre. Et hensyn til abbedissens stinkende rige familie skulle der vel også tages. Den havde ikke kun betalt for restaureringen af det gamle Sostrup slot og opførelsen af klostret, hvor der til hver celle er et eget, helt moderne badeværelse, men også ydet økonomisk støtte til aktiviteter i bispedømmet, heriblandt bekostet udgivelsen af Den katolske Kirkes katekismus på dansk i 2006. Så man kan godt forstå, at biskoppen var forsigtig. Men alligevel var beskrivelsen af forholdene i klostret (som blev bekræftet af breve fra seks andre, blandt hvilke var en præst og en lægmand, der boede ved klostret) af en sådan karakter, at han ikke burde kunne lukke øjnene. Men i stedet for selv at danne sig et indtryk af forholdene, dvs. forsøge at få verificeret oplysningerne i Hägglunds bog (det kunne blandt andet ske ved at forhøre sig hos neokatekumenatet i Vedbæk om minibussen) bad han generalabbeden i Rom om en ekstraordinær visitation af klostret. Da han efter eget udsagn kun omtalte forholdene i klostret i helt generelle vendinger og undlod at medsende en italiensk oversættelse af Hägglunds brev, blev hans ønske ikke imødekommet.

Presset af medierne i 2010 bad Kozon imidlertid på ny Rom om en visitation af klostret, samtidig med at Østjyllands politi gik ind i sagen om nonnens død. Efter en kort afhøring af abbedissen henlagde politiet dog sagen. Den var nu også forældet. Det var derimod ikke skattesagen, men den er mærkelig nok aldrig blevet undersøgt.

Den 30. august 2010 skrev jeg følgende brev til politimesteren:

*Kære politimester Frits Kjeldsen
Østjyllands Politi*

Re: Sostrup-sagen

Jeg er formand for den reformkatolske forening "Vi er også kirken." Flere af vore medlemmer har hen over sommeren rettet henvendelse til mig for at høre om Sostrup-sagen. Så når jeg skriver til Dem er det ikke kun på egne, men også på foreningens vegne.

Ifølge Kristeligt Dagblad 25. juni 2010, har Østjyllands Politi besluttet ikke at rejse tiltale mod abbedissen i Sostrup. Politiet mener også at kunne konstatere, at den demente nonne døde af en hjerneblødning og dermed af naturlige årsager.

Det første, jeg vil spørge om, er, om det er muligt at få aktindsigt i den politimæssige efterforskning af beskyldningerne mod abbedissen i Sostrup?

Hvis dette ikke er muligt, ville jeg være glad, om De kunne besvare følgende spørgsmål.

- 1/ Er Helena Hägglund og andre ex-nonner blevet afhørt af politiet?*
- 2/ Er personer uden for klosteret som fx Stig Holting blev afhørt af politiet?*
- 3/ Bygger politiet i dets vurdering af dødsårsagen udelukkende på lægens dødsattest?*
- 4/ Blev der foretaget en obduktion og er det rapporten herfra, der ligger til grund for politiets vurdering?*
- 5/ Er den læge, der underskrev dødsattesten, den pågældende demente nonnes sædvanlige læge, dvs. havde han eller hun et kendskab til hende og hendes tilstand i forvejen?*

Med venlig hilsen

Jeg fik dog aldrig svar!

Da Brenninkmeijer familien er en af de rigeste i Tyskland og Holland, begyndte aviserne i disse lande også at skrive om forholdene i det danske kloster. Derfor kunne Vatikanet ikke lukke øjnene som i 2001. Hvis jeg ikke husker galt, blev abbedissen i Vadstena og hjælpebiskoppen af Birmingham, der tidligere havde været biskop af Stockholm, bedt om at visitere klosteret på Djursland. Det blev altså ikke en ordensintern visitation. De to visitatorer handlede forbavsende hurtigt, for allerede i november 2010 var deres undersøgelse tilendebragt. Vi har dog aldrig hørt om dens resultater og anbefalinger, og det er først nu, at vi får at vide, at Moder Theresa var blevet suspenderet allerede i 2010. Om hun også er blevet suspenderet som abbedisse for de tre andre klostre i henholdsvis Tyskland, Tjekkiet og Peru, som familien havde købt til hende, foreligger der ingen oplysninger om, men det må vel formodes.

To et halvt år har det efterfølgende taget de relevante myndigheder i Rom at behandle sagen. Og deres afgørelse synes at bekræfte alt, hvad Helene Hägglund skrev til biskoppen i 2001 og i sin bog i 2009.

Den 10. august 2013 fulgte Kristeligt Dagblad op med en ny artikel om klosteret. Af den fremgår, at alle de 25 nonner, som havde været i Brenninkmeijers klostre har besluttet sig for at forlade ordenen, fordi de sammen med hende vil grundlægge en ny orden. Trods alle Moder Theresas kontakter tvivler jeg dog på, at Vatikanet går med til det, så det eneste de kan gøre, er vel at købe en passende bolig og etablere sig som et privat, religiøst kollektiv. Det kan man vist ikke forbyde.

Men derved er sagen ikke afsluttet. Ifølge Tingbogen er Sostrup Slot og Marie Hjerter kloster vurderet til 23.5 mill. kroner. Ejeren er Skt. Bernhards Stiftelse, hvis ledelse består af abbedissen, priorinden og subpriorinden. Da alle tre er udtrådt af klostret, står stiftelsen nu uden ledelse. Og hvad gør man så, spørger generalvikar Lars Messerschmidt med rette. Umiddelbart skulle man vel formode, at generalabbeden i Rom udpeger en ny ad hoc ledelse, som derefter sælger slottet og klostret. Men det afhænger nu også af, hvilket skriftlige aftaler der er indgået mellem Brenninkmeijer familien og Skt. Bernhards stiftelse. Og det aner vi jo ikke noget om.

2. Bispedømmets økonomi

”Bispedømmet bløder fortsat” var overskriften på den artikel i Katolsk Orientering, hvor bispedømmets regnskab for 2012 blev præsenteret (k.o. nr. 9, 21. juni 2012). Det er vist meget rammende formuleret, hvis man da ikke vil sige, at bispedømmet er på fallittens rand. Her er tallene for 2012 sammenlignet med 2010 og 2011:

	2012	2011	2010
Ordinære indtægter	18.637.652	18.498.482	16.243.353
Ordinære udgifter	23.533.340	23.304.527	25.129.688
Resultat af ordinær drift	- 4.895.688	- 4.806.045	- 8.886.335
Finansielle indtægter	1.369.559	2.567.200	1.665.908
Ekstraordinære poster	425.257	- 872.813	- 1.600.175
Årets resultat	- 3.100.872	- 3.111.658	- 8.820.602

Det akkumulerede underskud er nu på 15.033.132 kr.

Udvikling i egenkapital og kassebeholdning

	2012	2011	2010
Egenkapital primo	181.088.159	184.199.817	217.630.47
Egenkapital ultimo	169.777.811	181.088.159	184.199.18
Heraf ejendomsværdi i procent	151.401.501 89.2	159.867.977 88.3	157.711.34 85.6
Disponibel kapital (kassebeholdning) i procent	18.369.310 10.8	21.220.182 11.7	26.488.4 14.4

Hvor kom pengene fra i perioden 2010-2012

Kirkebidrag og bidrag fra sognene	15.501.964	(20%)
Tilskud indland	15.001.944	(19%)
Tilskud udland	9.396.300	(12%)
Øvrige tilskud (momskompensation, tips og lottomidler)	8.238.444	(11%)
Ekstraordinære indtægter (arv og gaver)	4.082.912	(5%)
Administrationshonorar og overskud på ejendomsdrift	5.240.835	(7%)
Finansielle indtægter	5.602.667	(7%)

En ting er hvorfra pengene kommer, en anden hvorhen de flyder. Det får vi ikke meget at vide om i artiklen, for her hedder det blot, at lidt under halvdelen af udgifterne går til præsterne (45%), og byggeprojekter tegnede sig for ca 30 mill. kroner i perioden 2010-2012.

Nu er det ikke sådan, at man holder udgiftsposterne hemmelige, for de kan sammen med en mere specificeret oversigt over indtægterne findes på www.katolsk.dk/2278. Jeg vil ikke nævne alle posterne, blot nogle få af dem.

	Regnskab 2012	Regnskab 2011	Budget 2015
Indtægter			
Kirkeskat netto	14.778.473	12.592.364	21.407.019
Ansgarstiftelsens andel	2.776.616	2.785.052	7.312.808
Tilskud fra indlandet	5.748.551	5.676.343	4.700.000
Tilskud fra udlandet	3.020.087	3.209.397	3.100.000
Udgifter			
Bispedømmets administration	5.190.883	5.034.090	5.225.000
Præster	11.670.456	11.540.982	13.604.000
Advokatundersøgelsen		2.985.921	
Biskoppens husførelse	807.767	874.028	950.000
Katolsk Orientering	259.057	468.632	250.000
Pastoralcentret	1.440.460	1.595.419	1.000.000
Skt. Andreas Bibliotek	642.712	673.532	650.000
Kirkelige domstol	162.047	213.439	450.000
Tilskud til skoler	0	137.000	200.000
Samlet resultat	-3.100.872	-3.111.658	-291.988

I 2009 var underskuddet på næsten 9 mill. kr. Det fik de ansvarlige i bispedømmet til at indføre en kraftig sparepolitik for at reducere udgifterne. Og som det ses, har man tænkt sig at fortsætte med det. I hvert fald på visse områder. Særligt bekymrende er det, at Katolsk Orienterings budget er beskåret med næsten 50%.

Af regnskabet for 2011 fremgår, at advokat Kjeldsen har fået næsten 3 mill. kr. for den undersøgelse, han lavede for bispedømmet. Det var egentlig ikke så meget, som jeg havde forventet, men han var da heller ikke nede i alle arkiver for at få vendt en hver sten. Men det er ærgerlige penge at skulle betale som en slags bod for biskoppens uheldige udtalelser til Kristeligt Dagblad i marts 2010.

Af andre ting i regnskabet undrer jeg mig over de 5.7 mill., der kommer som tilskud fra indlandet. Hvem giver kirken så mange penge år efter år? Er det Neokatekumenatet? Jeg ved det ikke, men jeg ved, at det er det eneste katolske selskab i Danmark, der har rigtig mange penge. Det skyldes, at dets medlemmer indbetaler 10% af deres indtægt til dette temmelig sekteriske selskab.

Jeg undrer mig også over biskoppens privatforbrug. For tre år siden spurgte jeg på bispekontoret, hvad vore præster fik i løn, og fik da at vide, at alle, inklusiv biskoppen og diakonerne, fik 10.000 om måneden. Med den løn ser det lidt mærkeligt ud, at biskoppen kan bruge 807.767 på sin husførelse. Han bor ganske vist i en villa, indeholdende 14 værelser (370 kvadratmeter), hvis offentlige vurdering er på 13.9 mill. Så ejendomsskatterne beløber sig til ca 470.000 kr. om året. Bispedømmet ejer dog ikke selv villaen, det gør Neokatekumenatet, som købte den i 1998 for 5.1 mill. kr. Selv holder dette selskab til i den apostoliske nuntius' villa på Immortellevej 11 i Vedbæk (vurdering: 8.6 mill.).

Altså Neokatekumenatet har købt en villa og stillet den til rådighed for vor biskop. Det er jo pænt af dem, men hvorfor har de gjort det? Næppe for biskoppens blå øjnes skyld. Hvad betaler han i husleje, ja for han bor der vel ikke gratis?

Biskoppens helt store problem er jo, at det er så få, der betaler det frivillige kirkebidrag. Det problem er nu ikke opstået i nyere tid, for sådan har det altid været. Og siden begyndelsen af 80'erne har der regelmæssigt været kampagner for at få flere til at betale. I 2012 havde 4.117 katolikker tegnet en 1-års aftale om betaling og 1.472 en 10-års aftale. Det var en stigning i forhold til året før på henholdsvis 148 og 2 personer. Ikke nogen imponerende stigning. Den samlede kirkeskat steg da også kun fra 11.867.948 i 2011 til 12.001.857 i 2012.

Nu tales der igen om nye tiltag for at øge kirkeskatteprovenuet, og man drømmer om en stigning på hele 70% inden 2015. Det er dog med bispeddømmets økonom Stig Sørensens ord "meget ambitiøst". Jeg vil sige, det er ganske urealistisk.

Lad os tage min sognekirke, Skt. Marie på Frederiksberg. 1299 personer er registreret i sognekartoteket. Af disse er 333 under 18 år. Tilbage er 966 og af disse er 345 tilmeldt kirkebidragsordningen. Dette skulle ifølge sognepræsten været et meget højt tal i forhold til bispedømmets andre menigheder. I kirken er der 120 siddepladser, og der kommer normalt mellem 100-110 til højmesse om søndagen (det er mit skøn; de officielle tællinger, der foretages fire gange om året, siger 140, 170, 165, 215, men de omfatter vel alle tre weekendmesser).

Kan man ud fra disse tal på Frederiksberg slutte bare nogenlunde til forholdene generelt i landet, må man sige, at de, der kommer i kirken, også betaler deres kirkebidrag. Og det vil igen sige, at vil man have flere til at betale, må man have fat i dem, der sjældent eller aldrig går i kirke. Og lykkes det - altså at få dem til at komme i kirken - skal præsterne til at holde fem til seks messer hver søndag! Så jeg tror egentlig, vore præster er godt tilfreds med, at der kun er et mindretal af danske katolikker, der overholder deres forpligtelse til at deltage i søndagsmessen!

Dette er selvfølgelig tankespind. Den eneste realistiske måde at få flere penge i kassen, er at få staten til at opkræve kirkeskat også hos katolikkerne. Det har været på tale flere gange, men hidtil har der ikke været flertal for en sådan ordning i Folketinget. Hvor mange penge det ville give, er nu uklart. Sammenligner vi med Sverige, hvor biskop Anders i Stockholm sidste år kunne modtage 135 mill. svenske kroner, som staten havde opkrævet hos landets 110.000 katolikker (alligevel havde han et underskud på 12.5 mill.!), burde vor egne biskop vel kunne regne med ca 40 mill. kroner. Men det er under den forudsætning, at ingen forlader kirken i forbindelse med indførelsen af en statslig opkrævning af kirkeskat. I Sverige var det i sin tid 30-35.000, der gjorde det, så man skal næppe blive overrasket, hvis en 10-20.000 vil gøre det i Danmark. Derfor vil man ikke få de mange millioner ind, som man drømmer om, men trods det vil der selvfølgelig komme flere penge i bispedømmets kasse.

Men indtil videre skal der spares. Der tales om at sælge beboelsesejendomme, kirker og præstegårde. Der tales også om at sende præster tilbage til, hvor de kom fra, og om at ophøre med at støtte katolske skoler m.v.

Mærkeligt nok er der ingen, der opfordrer biskoppen til selv at spare. Så det vil jeg gøre. Kære Czeslaw. Var det ikke en idé at lade dig inspirere af pave Frans og begynde at leve lidt mere ydmygt og spartansk? Har du virkelig brug for 14 værelser? Er det nødvendigt at have to polske nonner til at sørge for at du får noget at spise? Kan der ikke indrettes en tre værelses lejlighed til dig på Gammel Kongevej? Som du lever nu, tror jeg ikke, at du vil kunne bestå den i England opfundne "Pave Frans test".

3. Stenosgadekomplekset - Fortsat uklarhed omkring Jesu Hjerter

I Katolsk Orientering nr. 8 (24. maj 2013) har Niels Messerschmidt en kort redegørelse for situationen omkring Jesu Hjerter kirke og sogn. Jesuitterne har den 31. juli sidste år overdraget betjeningen af sognet til bispedømmet, og i løbet af 2015 forlader de Stenosgadekomplekset.

Hvad der skal ske med det, er ganske uklart. Messerschmidt skriver, at der "i forbindelse med overdragelsen af kirken og tilhørende bygninger til bispedømmet blev der i efteråret nedsat en arbejdsgruppe, som skulle udarbejde forslag til en mulig, samlet anvendelse af bygningsmassen." Det skulle være udgiftsneutralt for bispedømmet. Den renoveringsplan til 25 mill. som blev udarbejdet, er imidlertid nu blevet skrinlagt, fordi det tilsagn om finansiering udefra, som man havde fået, er blevet trukket tilbage. Derfor er det nu ganske uklart, hvad der skal ske med bygningerne. (Hvem kommer mon med det tilsagn? Hvis man var Dan Brown, ville man nok tænke på Brenninkmeijer).

Stenosgadekomplekset, der består af Vesterbrogade 28, hvor Stenobutikken tidligere holdt til, Stenosgade 4 (hele den østlige side af gaden), samt Gl. Kongevej 15 (hoved- og bagbygning), ejes af Skt. Knuds Stiftelse. Denne stiftelse er formentlig i sin tid oprettet af jesuitterne og ejer (eller ejede) også Skt. Augustins kirke på Jagtvej og Niels Steensens Gymnasiums ældre bygninger samt den katolske kirke og præstegård i Århus.

Når Niels Messerschmidt som nævnt skriver, at bygningerne er blevet overdraget bispedømmet, skal det så forstås således, at bispedømmet har overtaget administrationen af Skt. Knuds Stiftelse eller at bygningerne er overført fra Skt. Knuds Stiftelse til Ansgarstiftelsen? Det er ikke klart.

At det ikke er pebernødder, vi taler om, fremgår af, at Vesterbrogade 28 er vurderet til 41,5 mill., Stenosgade 4 til 16,8 mill. og Gl. Kongevej 15 til 20,2 mill.

De penge kunne bispedømmet godt bruge.